

Vergaderjaar 2021–2022

35 508

Conferentie over de Toekomst van Europa

R

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 10 mei 2022

De vaste commissie voor Europese Zaken¹ heeft in haar vergaderingen van 22 maart en 5 april 2022 gesproken over het eindverslag van de nationale burgerconsultatie, die in het kader van de Conferentie over de Toekomst van Europa in Nederland is gehouden, onder de titel «Kijk op Europa»¹.

De commissie heeft haar leden de gelegenheid gegeven tot het leveren van inbreng voor schriftelijk overleg met de regering. De leden van de **Fractie-Nanninga** hebben in dat kader een aantal vragen aan de regering.

Naar aanleiding hiervan is op 21 april 2022 een brief gestuurd aan de Minister van Buitenlandse Zaken.

De Minister heeft op 9 mei 2022 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Europese Zaken,
Bergman

¹ Samenstelling:

Essers (CDA), Koffeman (PvdD), Backer (D66), Faber-Van de Klashorst (PVV), Van Apeldoorn (SP) (*ondervoorzitter*), De Boer (GL), Van Dijk (SGP), Koole (PvdA), Oomen-Ruijten (CDA) (*voorzitter*), Stienen (D66), De Bruijn-Wezeman (VVD), Van Rooijen (50PLUS), arbouw (VVD), Van Ballekom (VVD), Beukering (Fractie-Nanninga), Bezaan (VVD), Frentrop (Fractie-Frentrop), Geerdink (VVD), Huizinga-Heringa (CU), Karimi (GL), Otten (Fractie-Otten), Vendrik (GL), Vos (PvdA), Van Wely (Fractie-Nanninga) en Raven (OSF).

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR EUROPESE ZAKEN

Aan de Minister van Buitenlandse Zaken

Den Haag, 21 april 2022

De vaste commissie voor Europese Zaken heeft in haar vergaderingen van 22 maart en 5 april 2022 gesproken over het eindverslag van de nationale burgerconsultatie, die in het kader van de Conferentie over de Toekomst van Europa in Nederland is gehouden, onder de titel «Kijk op Europa»¹. De commissie heeft haar leden de gelegenheid gegeven tot het leveren van inbreng voor schriftelijk overleg met de regering. De leden van de **Fractie-Nanninga** hebben in dat kader de volgende vragen aan de regering.

De leden van de Fractie-Nanninga vragen de regering wanneer er in het verslag wordt gesproken over Europa, of het dan gaat over het hele Europa, inclusief bijvoorbeeld Rusland, of over de Europese Unie, of de Europese Unie inclusief kandidaat-lidstaten zoals bijvoorbeeld Turkije.

Een veel gehoorde klacht is dat er tijdens de Conferentie over de Toekomst van Europa niet naar de burger wordt geluisterd, aldus stellen de leden van de Fractie-Nanninga. Deze leden vragen in welke mate de Nederlandse burger betrokken is in de burgerpanels zoals genoemd in het eindverslag. Zijn er getallen bekend hoeveel burgers er op de hoogte zijn van het bestaan van deze burgerpanels? Zo ja, wat is dan het percentage dat hieraan heeft deelgenomen?

Deze leden vragen de regering tot slot of er een kosten-batenanalyse is gemaakt van de Conferentie over de Toekomst van Europa en, zo ja, wat hier de uitkomst van is.

De vaste commissie voor Europese Zaken ziet uw reactie op bovengenoemde vragen met belangstelling tegemoet en ontvangt deze graag binnen vier weken na dagtekening van deze brief.

Voorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken,
M.G.H.C. Oomen-Ruijten

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 mei 2022

Naar aanleiding van vergaderingen van de vaste commissie voor Europese Zaken van 22 maart en 5 april 2022 over het eindverslag van de nationale burgerconsultaties «Kijk op Europa», heeft de commissie haar leden de gelegenheid gegeven in een schriftelijk overleg te treden met de regering.

De leden van de Fractie-Nanninga hebben schriftelijke vragen gesteld, waar ik hen hartelijk voor dank en deze hierna graag beantwoordt.

De leden van de Fractie-Nanninga vragen de regering wanneer er in het verslag wordt gesproken over Europa, of het dan gaat over het hele Europa, inclusief bijvoorbeeld Rusland, of over de Europese Unie, of de Europese Unie inclusief kandidaat-lidstaten zoals bijvoorbeeld Turkije.

De burgerconsultaties *Kijk op Europa* zijn gedaan in het kader van de Conferentie over de Toekomst van Europa. Deze Conferentie is gericht op het beleid van de Europese Unie. Deelnemers aan de Conferentie (lidstaten, Europarlementariërs, nationale parlementariërs, burgers) zijn afkomstig uit de huidige lidstaten. De plenaire vergadering hield de mogelijkheid om aanvullend deelnemers uit te nodigen, wat incidenteel is gebeurd. Zo zijn onder meer de Westelijke Balkan-landen als belanghebbenden aan de plenaire vergadering uitgenodigd.

Een veel gehoorde klacht is dat er tijdens de Conferentie over de Toekomst van Europa niet naar de burger wordt geluisterd, aldus stellen de leden van de Fractie-Nanninga. Deze leden vragen in welke mate de Nederlandse burger betrokken is in de burgerpanels zoals genoemd in het eindverslag. Zijn er getallen bekend hoeveel burgers er op de hoogte zijn van het bestaan van deze burgerpanels? Zo ja, wat is dan het percentage dat hieraan heeft deelgenomen?

Aan de Nederlandse burgerdialogen «Kijk op Europa» hebben in totaal ruim 13.000 mensen deelgenomen. Dit kan worden onderverdeeld in 4.086 mensen die als onderdeel van een besloten representatief panel op uitnodiging deel hebben genomen aan een online enquête, en 8.935 mensen die op eigen initiatief deel hebben genomen aan de online «tools» (bestaande uit de enquête en de «swipe»-tool). Dit was de eerste online fase van de burgerconsultaties. Vervolgens hebben in de tweede en verdiepende fase met fysieke en online dialogen circa 450 mensen deelgenomen.

Om aandacht te vragen voor de *Kijk op Europa* burgerconsultaties en deelname te stimuleren is een actieve communicatiecampagne opgezet. Die was met name gericht op social media, voor breed bereik en om jongeren te betrekken. In totaal zijn meer dan 500.000 mensen bereikt via deze campagne voor de gehele periode van start van de consultaties in september tot de afronding eind november.

Op Europees niveau zijn ook burgerpanels georganiseerd door de Commissie. Deze bestonden uit 4 door loting samengestelde panels van ieder 200 deelnemers. Door samenstelling van deze burgerpanels op basis van een aantal indicatoren (o.a. geografische herkomst, geslacht, sociaaleconomische achtergrond) werd een representatieve groep

vormgegeven. De deelnemers zijn hiervoor benaderd, er was geen open deelname mogelijk.

Deze leden vragen de regering tot slot of er een kosten-batenanalyse is gemaakt van de Conferentie over de Toekomst van Europa en, zo ja, wat hier de uitkomst van is.

Er is geen kosten-batenanalyse gemaakt van de Conferentie over de Toekomst van Europa. Er bestaat ook geen gezamenlijk en aangewezen budget voor de Conferentie vanuit de EU-instellingen. De EU-instellingen en lidstaten nemen een deel van de kosten op zich, de EU-instellingen financieren de activiteiten uit eigen bestaand budget. Zo dekt het Europees parlement de kosten voor de plenaire vergaderingen, de Raad draagt onder andere bij met vertalingen van documenten en de tolken. Naar verwachting zullen de vertaalkosten en de kosten voor het uitvoeren van de Europese burgerpanels de grootste kostenposten bedragen. De Europese burgerpanels zijn georganiseerd door de Europese Commissie, de contracten hiervoor zijn openbaar gemaakt op het meertalig digitale platform. Getracht is de kosten te drukken, bijvoorbeeld door het hosten van Europese burgerpanels door universiteiten, zoals door Universiteit Maastricht afgelopen januari, en gebruik te maken van het gebouw van het Europees parlement. Lidstaten zijn verantwoordelijk geweest voor het financieren van activiteiten in eigen land.

Een exercitie als deze, om burgers door de EU heen bij de EU te betrekken, en direct met elkaar en met Europese politici in gesprek te laten gaan, is waardevol voor de toekomst van de Unie en voor de democratische legitimiteit. Naast de inhoudelijke voorstellen die de Conferentie heeft opgeleverd, heeft ze ook bijgedragen aan het verkleinen van de afstand tussen het bestuur en de burger, en tot wederzijds begrip tussen burgers in de Europese Unie.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
W.B. Hoekstra